

Olaylar ve Olgular – 2009 yılında, polis, o sırada on sekiz yaşından küçük olan başvuranlarla birlikte beş kişinin Molotof kokteyli yaptıklarını bildiren isimsiz bir telefon almışlardır. Aynı gün, bir alışveriş dükkânına ve bir arabaya Molotof kokteylleri atılmıştır. Başvuranlarla birlikte dört kişi yakalanıp gözaltına alınmışlardır. Şüphelilerin kimliklerinin tespiti için polisin gerçekleştirdiği sorgulama kayıtlarına göre, polis başvuranların yaşları on sekizden küçük olduğu için ifade alamamıştır. Fakat “görüşmeler” sırasında başvuranlardan birinin ve başka bir şüpheliden (F.G.) ifade alınmıştır. F.G., gözaltında bulunan başvuranlardan birini kamera kayıtlarından tespit etmiş ve Cumhuriyet savcısına gözaltında bulunan başvuranları suçlayıcı beyanda bulunmuştur. Nisan 2010 tarihinde, haklarındaki suçlamalardan suçlu bulunup, her biri yedi yıl, dört ay ve yirmi gün hapis cezasına çarptırılmışlardır. Gözaltında bulunduruldukları süre göz önüne alındığında, serbest bırakılmışlardır. Gözaltında tutuldukları süre boyunca (yaklaşık bir yıl iki ay), tutukluluk halleri düzenli aralıklarla otomatik olarak gözden geçirilmiştir.

Hukuksal Değerlendirme – 5 § 1 Madde: Başvuranlar, Molotof kokteyli atma şüphesiyle yakalanmışlardır. Soruşturma makamları, suçlarına dair maddi kanıtlara sahiptirler. Polis tarafından gözaltına alındıktan sonra, başvuranlar tutuklanmış, daha sonra yargılanmış ve atılı suçlardan suçlu bulunmuşlardır. Bu nedenle, başvuranlar, Sözleşme’nin 5 § 1 maddesinin anlamı çerçevesinde, ceza gerektiren bir suç işlediklerine ilişkin makul bir şüpheyi dayanarak yakalanıp gözaltına alınmışlardır.

Türk hukuku altında yargılanmaması gerektiğini üstüne basarak belirten birinci başvuran gözaltındayken sorgulanmasına rağmen, polisin Cumhuriyet savcısının talimatlarına göre hareket ettiğine dair kanıt bulunmamaktadır. Fakat polis, usule aykırı davranmıştır. Bu durum, birinci başvuranın yakalanmasından sonra meydana geldiğinden, söz konusu usulsüzlük, başvuranın yakalanıp gözaltına alınması için makul nedenlerin var olduğu üzerinde hiçbir şüpheyi yol açmamıştır. Başvuranların yakalandıktan sonra saatlerce gözaltında tutulmalarına ilişkin verilen talimatın kanunlara aykırı olup olmadığı belirsizdir. Gözaltı talimatının, bu talimatı ex facie geçersiz kılacak ve böylece gözaltına alma işlemini kanunlara aykırı hale getirecek “ciddi ve açık bir usulsüzlük” ile bozulup bozulmadığını belirlemek için, davasını bütün koşulları göz önüne alınmalıdır. İlk olarak, bu dava, bir kişinin gözaltına alınmasına ilişkin kararı doğrudan etkileyen usulsüzlüklerle ilgili olanlardan farklıdır. Mevcut davada, başvuranların gözaltına alınmasına karar veren hakim bu kararı almaya yetkisi vardır. Ayrıca, bir avukatın gözetiminde başvuranları dinledikten sonra, hakim Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu uyarınca başvuranların tutuklanmasına karar vermiş ve bu karar için nedenler belirtmiştir. Önündeki olgulara dayanarak, başvuranların Molotof kokteyli atmış olmalarına ilişkin şüphe için makul nedenlerin varlığı başvuranların tutuklanması için temel şartı sağladığı görüşündedir. Hakimin, başvuranların tutuklanmasına karar verirken dayandığı kanıtların geçerliliği göz önüne alındığında, birinci başvuranın görüşme kaydı soruşturma dosyasına dahil edilmiştir. Başvuranı sorgularken, hakim ilgili kaydın içeriği hakkında bilgi vermesini istemiştir. Bu nedenle, hakim başvuranların tutuklanması kararını kısmen, başvuranların polis tarafından gözaltında tutuldukları sırada gerçekleştirilen görüşmeye dayandırmıştır.

Ayrıca, hakim, başvuranların atılı suçu işlediklerine inanmak için yeterince kuvvetli başka delillere de sahiptir. Ek olarak, görüşme kaydının tutuklama kararının alınmasında yanıltıcı olduğuna dair bir iddiada bulunulmamıştır. Buna göre, başvuranları tutuklama kararı ciddi ve açık bir şekilde hatalı ve bu nedenle hükümsüz ve geçersiz değildir. Polis görüşmesi istisnası dışında, yakalanmalarına ve gözaltına alınmalarına ilişkin bütün usulü kurallara riayet edilmiştir. Polis, şüphelilerin evini aradıklarında ve onları yakalayıp gözaltına aldıklarında Cumhuriyet savcısının talimatlarına göre hareket etmişlerdir. Yakalanmaları ve gözaltına alınmaları resmi kayıtlara geçirilmiştir. Suçlandıkları suçlar hakkında ve sanıklar olarak hakları hakkında bilgilendirilmiş ve sağlık taramasından geçirilmişlerdir. Polis tarafından gözaltında bulunduruldukları süre sona erdiğinde- sadece birkaç saat sonra- başvuranlar savcılığa götürülmüş, daha sonra haklarında tutuklama kararı veren hakim önüne çıkarılmışlardır. Başvurunun bu kısmının açıkça dayanaktan yoksun olduğuna karar verilmiştir.

Sonuç: kabul edilemez (açıkça dayanaktan yoksun).

Mahkeme 5 § 3 maddenin ihlal edildiğine hükmetmiştir.

41. Madde: Manevi tazminat olarak her bir başvurana 1,200 Avro; maddi tazminat talebi reddedilmiştir.